

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาระดับสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอสาระสำคัญของวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป รายละเอียดดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตามความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
2. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
3. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน
4. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ปฏิบัติงานสอนในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 92 คน ในพื้นที่ 23 อำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ คือ เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ส่งถึงผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมส่งซองและแนบแสตมป์ตอบกลับ จัดเก็บภายใน 20 วัน กรณีแบบสอบถามล่าช้าในการส่งกลับผู้วิจัยใช้โทรศัพท์ในการติดต่อกลับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows แยกวิเคราะห์ ดังนี้ 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางมีคำบรรยายประกอบ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอในรูปแบบตารางมีคำบรรยายประกอบ 3) เปรียบเทียบระหว่างเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการใช้ t -test 4) เปรียบเทียบระหว่างอายุและวุฒิการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) 5) เปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe's

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า ด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการส่งเสริมด้านการทำโครงการ ตามลำดับ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า ด้านการพบกลุ่ม ด้านใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องและด้านการส่งเสริมตามลำดับ

1.1 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการมอบหมายงานให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องโดยไปศึกษาด้วยตนเองในลักษณะงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลตามความเหมาะสม รองลงมา เวลาที่ใช้ในการพบกลุ่มแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง และการจัดให้มีกิจกรรมการพบกลุ่มโดยท่านได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการพบกันระหว่างครูกับนักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รองลงมา การติดตามผล กำกับดูแลการเรียนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล และการมอบหมายงานให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องโดยไปศึกษาด้วยตนเองในลักษณะงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลตามความเหมาะสม

1.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การมอบหมายงานให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล รองลงมา การจัดให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายสัปดาห์ละประมาณ 15 ชั่วโมงและ การแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การวิเคราะห์

หลักสูตรร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนทุกหมวดวิชาในเนื้อหาที่ยาก ปานกลาง ง่ายรองลงมา การจัดให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายสัปดาห์ละประมาณ 15 ชั่วโมง และ การแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

1.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาในการทำโครงการรองลงมา การประเมินผลผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนเพื่อประกอบการประเมินผล และการแนะนำแหล่งข้อมูล ผู้รู้ ภูมิปัญญา สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการทำโครงการของนักศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การประเมินผล ผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนเพื่อประกอบการประเมินผลรองลงมา การบูรณาการสาระที่จำเป็นและสอดคล้องกันและ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม

1.4 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนเสริมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการวางแผนร่วมกับ(สบอ.)ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้กับนักศึกษาในแต่ละภาคเรียนรองลงมา การเตรียมประเด็นให้นักศึกษาสรุปรายงาน และ การประสานและอำนวยความสะดวกในการสอนเสริมแก่วิทยากร ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนเสริมภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการวางแผนร่วมกับ(สบอ.)ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้กับนักศึกษาในแต่ละภาคเรียนรองลงมา การประสานและอำนวยความสะดวกในการสอนเสริมแก่วิทยากร และ จัดหาครู/วิทยากรสอนเสริมในเนื้อหาที่ยากและจำเป็นในแต่ละภาคเรียนกลุ่ม

1.5 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การประเมินผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต รองลงมา การนิเทศ ติดตามผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรม

พัฒนาคุณภาพชีวิตแก่นักศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพ
ชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย
3 อันดับ พบว่า การนิเทศ ติดตามผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา รองลงมา การ
ประเมินผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและ การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ และที่
ข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้กับนักศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา
และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดกระบวนการ
เรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความ
แตกต่างกัน

2.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับปัญหาการจัดกระบวนการ
เรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่มีความ
แตกต่างกัน

2.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดกระบวนการ
เรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน
ส่วนรายด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนในด้านการพบกลุ่ม ด้านการทำงาน โครงการงาน ด้านการสอนเสริมและด้านกิจกรรมพัฒนา
คุณภาพชีวิตไม่มีความแตกต่างกัน

2.4 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับปัญหาการจัดกระบวนการ
เรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมและรายด้านไม่มีความแตกต่างกัน

2.5 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัด
กระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกัน
ส่วนในด้านการสอนเสริมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการพบกลุ่ม
ด้านใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำงาน โครงการงาน และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต
ไม่มีความแตกต่างกัน

2.6 ครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีระดับปัญหา การจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

2.7 ครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้าน ในด้านการพบกลุ่ม ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำงาน โครงการงานและด้านการสอนเสริมไม่มีความแตกต่างกัน

2.8 ครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช มีประเด็นสำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ด้านการสอนเสริม ด้านการทำโครงการ ตามลำดับ อาจจะเป็นเพราะว่า ครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ปฏิบัติตามแนวทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่ทางสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้กำหนดคกฏเกณฑ์ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและหลักสูตรการประเมินผล ในการจัดการกระบวนการเรียนรู้นั้นครุศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องจัดให้กับนักศึกษาเพราะกระบวนการเรียนรู้นี้มีผลต่อการประเมินผลการเรียนของนักศึกษา ส่วนครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า ด้านการพบกลุ่ม ด้านใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องและด้านการสอนเสริมตามลำดับ ในระดับปัญหาที่มีอยู่ในระดับน้อยอาจเป็นเพราะว่าครุศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีแนวทางการปฏิบัติจาก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ชัดเจนจึงทำให้การจัดการกระบวนการเรียนรู้เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้อง

กับผลการวิจัยของ นพณัฐ แทนทอง (2548) ได้ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่าปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่าด้านที่มีปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้สูงสุด คือด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง การทำโครงการและการพบกลุ่มตามลำดับ ส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต

1.1 ครูศูนย์การเรียนชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่มภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการมอบหมายงานให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องโดยไปศึกษาด้วยตนเองในลักษณะงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลตามความเหมาะสม รองลงมาคือเวลาที่ใช้ในการพบกลุ่มแต่ละครั้งใช้เวลาไม่ต่ำกว่า 3 ชั่วโมง และการจัดให้มีกิจกรรมการพบกลุ่มโดยท่านได้ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพบกลุ่มแต่ละครั้งได้ใช้เวลาไม่มากและนักศึกษาก็สามารถที่จะพบกันเองและไปเรียนรู้ด้วยตัวเองได้ดี ครูศูนย์การเรียนชุมชนได้ใช้กระบวนการมอบหมายงานเพื่อไปจัดทำเพื่อนำชิ้นงานมาประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วย ส่วนครูศูนย์การเรียนชุมชนมีปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการพบกันระหว่างครูกับนักเรียนสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รองลงมาคือการติดตามผล กำกับดูแลการเรียนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล และการมอบหมายงานให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องโดยไปศึกษาด้วยตนเองในลักษณะงานกลุ่มหรืองานรายบุคคลตามความเหมาะสม อาจเป็นเพราะว่าระเบียบของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่มนั้นระบุให้มีการพบกันระหว่างครูกับนักเรียนอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน

1.2 ครูศูนย์การเรียนชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การมอบหมายงานให้นักศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล รองลงมาคือการจัดให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายสัปดาห์ละ

ประมาณ 15 ชั่วโมง และการแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในด้านนี้ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีการจัดกระบวนการตามหลักสูตรการสอนอย่างเป็นระบบและตามระเบียบที่วางไว้ส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียนทุกหมวดวิชาในเนื้อหาที่ยาก ปานกลาง ง่าย รองลงมาคือการจัดให้นักศึกษามีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายสัปดาห์ละประมาณ 15 ชั่วโมง และการแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ในด้านหลักสูตรผู้เรียนอาจมีส่วนร่วมในการจัดการหลักสูตรน้อยมากอาจเป็นเพราะว่าในเรื่องหลักสูตรเป็นสิ่งที่เจาะจงลงลึกไปในรายละเอียดในด้านผู้เรียนอาจไม่มีเวลาและกระบวนการดำเนินการอย่างยาก

1.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการให้คำปรึกษา แนะนำ ข้อเสนอแนะแก่นักศึกษาในการทำโครงการรองลงมา การประเมินผลผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนเพื่อประกอบการประเมินผล และการแนะนำแหล่งข้อมูล ผู้รู้ ภูมิปัญญา สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการทำโครงการของนักศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการจัดกระบวนการเรียนรู้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องพบปะกับนักศึกษาทั้งในเวลาและการให้คำปรึกษานอกเวลาทำให้สภาพในการให้คำปรึกษาในด้านโครงการอยู่ในผลเฉลี่ยที่สูง ส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่าการประเมินผล ผลงาน/ชิ้นงานของผู้เรียน เมื่อสิ้นสุดภาคเรียนเพื่อประกอบการประเมินผล รองลงมา การบูรณาการสาระที่จำเป็นและสอดคล้องกัน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม อาจเป็นเพราะว่าครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในกระบวนการประเมินผลของนักศึกษาอาจจะไม่ครบตามกระบวนการตามหลักสูตรเท่าที่ควร

1.4 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนเสริมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า

การวางแผนร่วมกับ (สบอ.) ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้กับนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน รองลงมาคือการเตรียมประเด็นให้นักศึกษาสรุปรายงาน และการประสานและอำนวยความสะดวกในการสอนเสริมแก่วิทยากร ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในระเบียบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในการจัดกิจกรรมสอนเสริม จะต้องวางแผนร่วมกับ (สบอ.) ตามระเบียบส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนเสริมภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การวางแผนร่วมกับ (สบอ.) ในการจัดกิจกรรมการสอนเสริมให้กับนักศึกษาในแต่ละภาคเรียน รองลงมา การประสานและอำนวยความสะดวกในการสอนเสริมแก่วิทยากร และ จัดหาครู/วิทยากร สอนเสริมในเนื้อหาที่ยากและจำเป็นในแต่ละภาคเรียนกลุ่ม ซึ่งเป็นเหตุผลในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพราะปัญหาในการสอนเสริมนักศึกษาอาจต้องทำและวางแผนอย่างจริงจังกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ

1.5 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน มีสภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การประเมินผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต รองลงมา การนิเทศ ติดตามผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา และการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่นักศึกษา ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการประเมินผลกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตการดำเนินการครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนได้ทำอย่างต่อเนื่องและติดตามผลกับนักศึกษาอย่างจริงจัง ส่วนปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า การนิเทศ ติดตามผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา รองลงมา การประเมินผลการทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตและ การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ และชี้ข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงแก้ไขให้กับนักศึกษาผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าในการดำเนินการนิเทศจะต้องใช้บุคลากรในส่วนกลางหรือผู้ที่มีความเข้าใจในกระบวนการจัดการเรียนรู้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจึงต้องการการดำเนินการนิเทศจากบุคลากรที่มีความเข้าใจ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก

ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า

2.1 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อาจเป็นเพราะว่าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง ไม่มีผลต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพราะหลักสูตรในการจัดการศึกษามีระบบแนวทางในการจัดการศึกษาที่เป็นระบบ ระเบียบและทิศทางเดียวกันในการจัดกระบวนการ

2.2 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านการพบกลุ่ม ด้านการทำงาน โครงการงาน ด้านการสอนเสริมและด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่มีความแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า อาจจะเป็นเพราะว่าในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนมีผลทำให้การคิดและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้มีส่วนแตกต่างกันซึ่งผลดังกล่าวอาจจะทำให้คนที่มีอายุมากย่อมมีประสบการณ์มากกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า

2.3 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีระดับปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไม่มีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวคิดเห็นและปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้อาจจะมีผลไม่แตกต่างกัน ซึ่งในการจัดการแก้ปัญหาแนวทางและทางแก้ไขได้มีระบุในแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้และแนวปฏิบัติของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอยู่แล้ว

2.4 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ในด้านการสอนเสริม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการพบกลุ่ม ด้านใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง ด้านการทำงาน โครงการงาน และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตไม่มีความแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2541) ได้ศึกษาทัศนคติของครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีต่อทฤษฎีการเรียนรู้ สำหรับผู้ใหญ่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าครูประจำกลุ่มการศึกษาทางไกลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และครูประจำกลุ่มทางไกลที่มี

การอบรมก่อนการปฏิบัติ หน้าที่ต่างกันมีทัศนคติต่อทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงจิต สุขาอรรถ (2542) ได้ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนใหม่ วิธีเรียนทางไกลของครูประจำกลุ่ม จังหวัดนครราชสีมา ในด้านยุทธศาสตร์ในการจัดดำเนินการจัดแผนการเรียน ด้านกระบวนการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลการเรียน พบว่าครูประจำกลุ่มโดยรวมครูที่มีวุฒิสถาบันศึกษาศาสตร์ และครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล โดยภาพรวมและมีรายได้ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาด้านการประเมินผลการเรียนอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพณัฐ แทนทอง (2548) ได้ศึกษาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูศูนย์การเรียนชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 พบว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกันเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.5 ครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกันมีระดับปัญหาการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกด้าน ไม่มีความแตกต่างกันไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง ในการจัดการศึกษาและกระบวนการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์การเรียนชุมชนแต่ละสถานที่ ได้มีหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้วุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันในการจัดการศึกษาและการแก้ปัญหาเป็นไปในกรอบกระบวนการที่กำหนดไว้

2.6 ครูศูนย์การเรียนชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้าน ในด้านการพบกลุ่ม ด้านการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่อง และด้านกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการทำงาน โครงการและด้านการสอนเสริมไม่มีความแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับสภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีประสบการณ์ 10 – 20 ปี จะรู้วิธีการและแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีซึ่งต่างจากครูศูนย์การเรียนชุมชนที่มีประสบการณ์ ต่ำกว่า 10 ปี ซึ่งเป็นการทำงานที่ยังไม่มีประสบการณ์หรือพบเจอปัญหาหรือแนวทางแก้ไขได้เท่ากับครูที่มีประสบการณ์ 10 – 20 ปี ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพณัฐ แทนทอง (2548) ได้ศึกษาการจัดกระบวนการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของครูศูนย์การเรียนรู้ ชุมชน สังกัดศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน เขตการศึกษา 6 ผลการวิจัยพบว่าผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน เกี่ยวกับสภาพและ ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จงจิต สุทธอรรด (2542) ได้ศึกษาปัญหาการจัด การศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแผนใหม่ วิธีเรียนทางไกลของครู ประจำกลุ่ม จังหวัดนครราชสีมา ในด้านยุทธศาสตร์ในการจัดดำเนินการจัดแผนการเรียน ด้าน กระบวนการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลการเรียน พบว่าครูที่มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปี ขึ้นไป มีปัญหาในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ โดยวิธีเรียนทางไกล โดยภาพรวมและมี รายได้ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี มีปัญหาด้าน การประเมินผลการเรียนรู้ในระดับมาก

2.7 ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีระดับ ปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทั้งภาพรวมและ รายด้าน ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นผลจากประสบการณ์การทำงานอาจจะมีแก้ปัญหาในทิศทางที่ทางศูนย์ การเรียนรู้ชุมชนได้กำหนดในรูปแบบและหลักสูตรในการจัดการศึกษาทำให้ในระดับการแก้ปัญหา เป็นไปในทิศทางที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาระดับสภาพและปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

1. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการ จัดกระบวนการเรียนรู้โดยการพบกลุ่ม จากข้อเสนอเทศที่ได้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรสอนเสริม เพิ่มเติมหรือจัดกิจกรรมอื่นเพื่อเพิ่มความรู้กับนักศึกษา ควรจัดทำข้อสอบย่อยร่วมกับสถานศึกษา (ศบอ.) และควรติดตามผล กำกับดูแลการเรียนของนักศึกษาเป็นรายบุคคล

2. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้ต่อเนื่องจากข้อสนเทศที่ได้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องศึกษา สํารวจ ประสานงานแหล่งข้อมูลที่จะให้นักศึกษาไปค้นคว้าและประเมินผลการค้นคว้าของนักศึกษาจากการซักถาม การทดสอบและจากผลงานที่นำเสนอในแต่ละสัปดาห์

3. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการทำโครงการจากข้อสนเทศที่ได้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้องแนะนำแหล่งข้อมูล ผู้รู้ ภูมิปัญญา สื่อต่างๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าข้อมูลในการทำโครงการของนักศึกษาและจัดกิจกรรมที่นำไปสู่การศึกษา ค้นคว้าและทดลอง

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการสอนเสริมจากข้อสนเทศที่ได้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรที่จะจัดหาครู/วิทยากรสอนเสริมในเนื้อหาที่ยากและจำเป็นในแต่ละภาคเรียนและควรเตรียมประเด็นให้นักศึกษาได้สรุปรายงาน

5. การจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต จากข้อสนเทศที่ได้ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนควรที่จะติดต่อ ประสานงานกับบุคคล องค์กร สถาบัน หน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาสำเร็จด้วยดี ควรนำโครงการนำเสนอต่อสถานศึกษาเพื่อพิจารณาอนุมัติและกิจกรรมที่จัดควรเน้นการนำความรู้และประสบการณ์ จากการเรียนรู้สู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของตนเองและชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. จากผลการวิจัยที่ได้ เป็นข้อมูลสภาพและปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนั้นผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช นำผลการวิจัยที่ได้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนา อบรม ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้นั้นไปใช้ในการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนตามกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. จากผลการวิจัยที่ได้ ผู้วิจัยขอเสนอแนะให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนครศรีธรรมราช ในกระบวนการสรรหาหรือรับสมัครครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในครั้งต่อไปควรคำนึงถึงวุฒิทางการศึกษามาเป็นตัวพิจารณาด้วยเพราะจะทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
2. ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน
3. ควรศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของผู้เรียนต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเก็บข้อมูลปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ของครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้เห็นสภาพปัญหาและข้อเท็จจริงเพื่อประกอบข้อมูลเชิงปริมาณ